

T.B.M.M.CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 8 Temmuz 2021

Sayı : 33585

48070

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sn. Bekir Pakdemirli tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 07.07.2021

Ömer Fethi Gürer**Niğde Milletvekili**

Türkiye'de son hayvan sayımı 1984 yılında yapılmıştır. 2010-2019 döneminde sığır sayısının yıllık artış hızı %5.283'dir. 2010 yılında sığır sayısı 11 milyon 370 bin baş iken 2012 yılında 13 milyon 915 bin baştır. Yıllık artış hızı %11.0'dır. 2013, 2014, 2015 ve 2016 sığır sayıları aynı kalmış 2016 yılından 2017 yılına %13.2, 2017 yılından 2018 yılına %6.9, 2018 yılından 2019 yılı Haziran ayına da %6 artmıştır. Uzmanlar, sığır popülasyonundaki yıllık artış hızının %5 - %6 gibi olabileceğini ifade etmektedirler. Buzağı ölümlerinin çok yüksek, döl veriminin çok düşük, buzağılama aralığının çok uzun olduğu ülkemiz sığır popülasyonunda sığır sayısının yıllık artış hızının %6, %8, hatta %13 gibi değerlere ulaşması, 2016 yılından 2019 yılına arka arkaya 3 yıl ortalama %8.7 artmasının gerçekçi izahı yapılmalıdır.

Türkiye Ziraat Mühendisliği teknik kongrede yer alan verilere göre; 2017 yılında ithal edilen sığır sayısı toplam 896 bin baş iken, sığır sayısındaki artış, 1 milyon 863 bin baş, olmuştur. Bu artışta ithalatın %87,3'ünü oluşturan erkek sığırların payı %36, ithalatın %12,7'sini oluşturan dişi sığırların payı da %64,0'tür. 2017 yılında ithal edilen erkek sığır sayısı 782 bin baş iken, 2016 yılından 2017 yılına erkek sığır sayısındaki artış 668 bin baştır. 2017 yılında 113 545 baş dişi sığır ithal edilmesine karşılık, 2016 yılından 2017 yılına dişi sığır sayısı 1 milyon 196 bin baş artmıştır. Dişi sığır sayısındaki 1 milyon 196 bin başlık artışın 616 bin başı inek, 230 bin başı düve, 350 bin başı da 0-1 yaş grubunda gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2016 yılı sığır varlığı içerisinde 0-1 yaş grubunda 1 milyon 757 bin baş dişi sığır varken, 2017 yılında 1-2 yaş grubundaki dişi sığır sayısı 2 milyon 242 bin baş olarak verilmiştir. 2016 yılında 0-1 yaş grubunda olan dişilerin tamamı 2017 yılına kadar yaşasa bile ki buna uzmanlar mümkün değildir diyor, hiç dişi buzağı ve dananın ölmediği, buna ek olarak 1-2 yaş dişi grubuna dâhil edilebilecek 500 bin baş kadar sığır ithal edilirse bu rakama ulaşıyor. Türkiye'nin 2016-2017 yıllarında ithal ettiği dişi sığır sayısı 180 bin baş kadardır. Bu durum sadece 2016-2017 yılları için de geçerli değildir. 2009-2018 yılları arasında her dönemde bu yönlü bir farklılık vardır. Dişi grubunda yer alan 0-1 yaşlı sığır sayısı 2009-2017 yılları arasında toplam 15.253.5 bin baş iken, 2010-2018 yılları arasında 1-2 yaş grubundaki dişi sığır sayısı 18 milyon 226 bin baş olmuştur. Aradaki fark 2 milyon 972 bin baştır. Ama sözü edilen dönemde ithal edilen toplam

dişi sığır sayısı ise sadece 545 bin baş kadardır. Özetle 0-1 yaş grubundaki dişiler, hiç olmayacak şekilde, yılda ortalama %20 artarak bir sonraki yılın 1-2 yaş grubunu oluşturmuş görünmektedir. Şayet bu artışın, iki yaşlı gruba yeni hayvanlar dâhil edilerek sağlandığı ileri sürülürse, üreticilerin dişi sığırlarını kaydettirmek için bunların bir yaşını geçmelerini beklediklerini de açıklanması gerekmektedir.

Her il için ayrı ayrı yapıldığında, 9 yıl için hesaplanan toplam 729 değerinde sadece 123'ünde herhangi bir yılın 1-2 yaş grubundaki dişi sayısı bir önceki yılın 0-1 yaş grubundaki dişi sayısından daha az olmuştur. Ama 9 yılın tamamında bu koşulu sağlayabilen il yoktur. Sadece Bingöl, Uşak ve Edirne illerinde söz konusu dokuz değerinde sekizi, olması gerektiği gibi, negatiftir.

- 1- Sığır sayılarının güvenilirliğini sarsan yukarıdaki durum için bakanlığınızın açıklaması nedir?
- 2- Sığır sayısının değişimi iller düzeyinde incelendiğinde 2016 yılından 2018 yılına yıllık artış hızı %12'den fazla olan il sayısı 25, bunların 2018 yılında barındırdıkları sığır sayısı da Türkiye sığır varlığının yaklaşık üçte biri kadardır. Bu 25 ilin 9'unda son iki yılın ortalama yıllık artış hızı %20'den fazladır. Bu doğrultuda, bakanlık büyükbaş baş hayvan sayılarını nasıl belirlemektedir?
- 3- Son yıllarda açıklanan ve gerçekçi olması zor görülen hayvan verilerindeki değişiklik nasıl oluşmuştur?
- 4- Hâlihazırda ülke genelinde buzağı ölüm oranı kaçtır?
- 5- Her yıl doğan buzağı sayısı kaçtır?
- 6- Hayvan sayımının yapılması için ön görülen tarih ne zamandır?